

**Проект на Постановление за изменение и допълнение на
Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния
състав в Република България**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 18.05.2018 г. - 25.06.2018 г. Неактивна

Номер на консултация: #3451-К

Област на политика: Архив - Образование

Тип консултация: Ненормативен акт (на МС или на министър)

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

Основната цел на предлаганите с постановлението изменения и допълнения на Правилника е да се осигури съответствие с направените изменения и допълнения в Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Акцент на промените е създаването на условия за обективно и безпристрастно прилагане на минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности във висшите училища и научните организации. Националните изисквания са изготвени по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности в деветте научни области и съответстващите им направления. Това ще доведе до хармонична обвързаност между научните постижения на кандидатите и възможностите за академичното им израстване.

Становището на дирекция "Модернизация на администрацията" на Министерския съвет и коригираната частична оценка на въздействието са публикувани на 25.05.2018 г., с оглед на което срокът за обществено обсъждане е удължен до 25.06.2018 г.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката - <https://www.mon.bg/>

Рубрика „Обществени консултации“ на интернет страницата на МОН - <https://www.mon.bg/dokumentatsiya/proekti-na-dokumenti/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България - вер. 1.0 | 18.05.2018](#)

[Доклад относно проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България - вер. 1.0 | 18.05.2018](#)

[Частична оценка на въздействието - вер. 1.0 | 25.05.2018](#)

[Становище на дирекция "Модернизация на администрацията" - вер. 1.0 | 25.05.2018](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 26.06.2018](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Костадин Илиев (22.06.2018 13:03)

Периодични промени в националните наукометрични показатели

Тъй като след няколко дни тази платформа ще бъде затворена, реших да напиша още нещо по въпроса, въпреки ясното съзнание, че всичко казано тук, едва ли ще бъде взето под внимание. Тези неща вече са решени под налягането на различни лобистки кръгове и интереси.

Въвеждането на национални наукометрични показатели е стъпка, която заслужава да бъде приветствана, стига разбира се да не бъде опорочена. Тъй като досега у нас няма такава практика, този процес придобива експериментален характер, а всеки експеримент, крие и рискове от провал. Във връзка с това предлагам в заключителните разпоредби на Правилника да залегне текст, според който, „*националните наукометрични показатели се актуализират ежегодно, не по-късно от края на всяка следваща календарна година*“. По този начин, след като започне прилагането им, ще може да се преценят слабостите и пропуските в тях и те по-лесно да бъдат коригирани и преодолени.

По принцип, промяната им не изисква намеса на законодателното тяло, а се извършва с административен акт, но практиката показва, че иницирането на такива промени става много бавно и трудно. Така беше с Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“, която не бе променяна 20 години, въпреки че за такава промяна се настояваше много отдавна. Друг е въпроса, че приетата през минала година нова Наредба бе блокирана от лобисти и няма да влезе в сила от учебна 2018/2019 година, както бе предвидено. Подобно беше и положението с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация "учител", която дълги години не беше променяна. По тази именно причина, ако такава разпоредба бъде включена в Правилника, актуализирането на националните наукометрични показатели ще се превърне в рутинно задължение на образователното министерство, което ще се осъществява много по-лесно.

Автор: Бойчо Бочев (22.06.2018 07:53)

Има ли разминаване между Закона за развитие на академичният състав и предложението Проект за

Сп оред направанета промяна в Закона,асистент се назначава на срочен договор,като е добавено ,че товя се извършва в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда.Член 68 ал 4 от КТ гласи ,че може да се подпише и втори срочен

договор, за срок най-малко 1 година. Същевременно, в проекта за промени на Правилника не се предвиждат изменения на чл 43, регламентираш, че с асистент срочен договор може да се сключва само веднъж: Възможността да си сключи втори срочен договор е справедлива мярка насочена от една страна, към такива като мен, на които им остава година, година и нещо до пенсия, при над 30 години стаж в системата на висшето образование, както и за млади колеги, които по някакви причини, не са успели да приключат докторантурата - примерно раждане.

Автор: Lancet New England Journal of Medicine (20.06.2018 01:01)

За Науката по същество ...

От актуалния ЗРАСРБ и Проекто-Правилника за неговото приложение е видно, че по същество нищо не се променя. Минималните национални изисквания така са формулирани и подредени, че и магаре да вържеш в някой ВУЗ и то ще стане Доцент (а не след дълго и Професор). Първо, Как се тълкува "световноизвестни бази данни с научна информация"? Тук е заровено кучето, защото така написано се отваря широко вратата за свободни тълкувания на тази фраза, а тя е ключова. Защо не се фиксира ясно и точно - "под световноизвестни бази данни с научна информация се разбират само Web of Science и Scopus". Но така формулирано не може да има тълкуване и шикалкавене на дребно. Второ, писани са някакви таблици, някакви точки по научни области - накратко, много писане, а нищо съществено няма.

Ако някой в България иска да има Наука и качествено образование предлагам проста и елементарна схема.

ПЪРВА стъпка, въвеждане от днешна дата на Минимални национални изисквания за заемане на Академична длъжност "Доцент" - 20 публикации + 20 цитирания по бази данни Web of Science или Scopus. Въвеждане от днешна дата на Минимални национални изисквания за заемане на Академична длъжност "Професор" - 40 публикации + 40 цитирания по бази данни Web of Science или Scopus.

ВТОРА стъпка, след 5 години тези изисквания се завишават както следва: Минимални национални изисквания за заемане на Академична длъжност "Доцент" - 30 публикации + 30 цитирания по бази данни Web of Science или Scopus; Минимални изисквания за заемане на Академична длъжност "Професор" - 50 публикации + 50 цитирания по бази данни Web of Science или Scopus.

ТРЕТА стъпка, след 10 години тези изисквания се завишават както следва: Минимални национални изисквания за заемане на Академична длъжност "Доцент" - 30 публикации + 60 цитирания по бази данни Web of Science или Scopus; Минимални изисквания за заемане на Академична длъжност "Професор" - 50 публикации + 100 цитирания по бази данни Web of Science или Scopus.

ЧЕТВЪРТА стъпка, както е споменато преди мен - който не покрива минималните национални изисквания за Доцент/Професор да няма право да заема административни и ръководни позиции като Ректор, Декан и Ръководител на катедра, както и да няма право да бъде Научен ръководител на докторанти.

Това е ясна и точна схема за развитие на Науката в България. Всеки учен сам да си прави сметка как ще събере необходимите му брой публикации и цитирания по Web of Science или Scopus така, че да покрие посочените от мен минимални национални изисквания за Доцент и Професор.

А сега каква е ситуацията - предлагат се глупотевини като монографии, публикацийки в издания неиндексирани в Web of Science или Scopus, и още куп глупости и псевдонаучни доводи. Прелива се от пусто в празно.

В заключение, отново всеки ще става без никакъв проблем Доцент или Професор и това е положението. Важно е да се прави панаир и имитация на дейност, на кой му пука за Web of Science и Scopus, на кой му пука за Науката ...

Автор: (19.06.2018 19:21)

Последна забележка за импактните показатели

Отново искам да обърна внимание, че публикациите и цитатите, които са "в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация" трябва да са задължителни - те са "визитната картичка" на учения. В противен случай родната наука допълнително ще се капсулира - желаещите да се развиват в академичен план ще предпочетат да добият точките по най-лесния начин и ще пускат нискокачествени и недостъпни публикации, ще набират цитати по приятелски и т. н.

Горното може да се постигне много просто. Например, в техническите науки да има:

"D.6. Научна публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (задължителни 3 бр.)"

По-горе съм добавил само израза в скобите. Нека бъдещият доцент (професор) си събира както иска нужните точки от група D, но задължително да има три импактни публикации. Да, това вероятно е малко количество, нека са повече - но, на този етап D.6 може да бъде прескочено и никой да не го знае кандидатът в истинските научни среди. Желателно е по подобен начин да се преформатира и E.9, като се изискват поне 3 импактни цитата.

P. S.

Това е правилник към наш, български закон. Редно ли е отделните групи да са обозначени с латински букви?!

Автор: (19.06.2018 19:05)

За хабилитираните преподаватели в заварено положение, които няма да изпълняват новите изисквания

Напълно съм съгласен, че единствената санкция, която е предвидена към момента (неучастие в научни журита) е недостатъчна.

В момента има много млади (30-40 г.) доценти, които са създадени по приятелско-пиянска линия. Някои са шефове на катедри, заместници на декана и т. н. Тези хора нямат никакви познания, често студентите знаят повече от тях, не могат дори хляб и вода да си поискат на английски. Но, вече здраво са се внедрили и се поддържат, като спъват качествените кадри - от завист и скудоумие. Един от малкото начини легално да бъдат разкарани е, тъй като не отговарят на новите изисквания, да им се забрани да заемат ръководни длъжности.

Обучението на докторанти също трябва да става само от отговарящи на новите изисквания ръководители (естествено, течащите докторантури ще продължат с настоящите си ръководители). Когато се обучават студенти, в комисиите по защита на дипломни работи (или държавни изпити) присъстват преподаватели от същия ранг, които са обучавали и самите студенти (често собствените им преподаватели участват в тези комисии). Тогава, някак нелогично и смешно е, в научните журита да са лица, отговарящи на новите изисквания, а самият ръководител - неотговарящ на тях. Излиза, че ръководителят е компетентен да твори научен труд (ръководейки докторанта), но не е компетентен да оценява чужди научни трудове.

Автор: (19.06.2018 18:49)

Относно цитатите

Започвайки тази дисусия, споменах, че предлаганите изисквания са смешно ниски и практически няма да окажат никакъв положителен ефект върху академичната общност. С удивление забелязвам, че някои от участниците считат, че изискванията са завишени:

"Да отпадне изискването за цитати и то толкова много за длъжността доцент. И да се намалят броят на цитиранията за професор. Това се налага по 3 причини: първо, изпълнението на този показател не зависи от усилията на кандидата за академична длъжност. Трудно е да се получат цитати за учени, работещи в много тесни направления. Второ, в България няма видимост на научните издания и няма възможност да се следи броят цитирания. Трето, Google Scholar не отчита публикациите на кирилица и отразява името на латиница и името на кирилица на един и същ автор като различни лица."

"- изискуемият брой цитати за доцент и за професор е прекалено висок, особено за преподавателите и учените в немалобройните сфери на науката, в които работят само по няколко души в страната. Другият вариант е броят цитирания да бъде прибавен към група D, вместо да е самостоятелен критерий;"

Цитатите, колеги, са много важен показател за качеството на работа на един учен. И, естествено, че броят на цитатите зависи от "усилията на кандидата" - ако той публикува стойностен, иновативен, интересен труд, това няма да остане незабелязано от други учени. Ако в България има области, в които "работят само по няколко души", сумарно в света има достатъчно много подобни учени. Има, наистина, разлики в цитируемостта на различните научни области - това е факт, който донякъде е отчетен в предлаганите изисквания. Но, последните наистина са смешно ниски и въобще не трябва да се обръща внимание на този факт. Още повече, че не е предвидено и разделяне на точките за цитат спрямо броя на цитираните автори. Лично смятам, че трябва да се искат поне два пъти повече точки от група Е или да се въведе подобно разделяне - както е за публикациите (и др. подобни) в група D.

Автор: Костадин Илиев (19.06.2018 14:31)

Трите групи хабилитирани преподаватели

При така създалата се след приемането на ЗИДЗРАСРБ ситуация, се очертават три групи хабилитирани лица: във ВАК (т. нар. "ваковски"), преди влизането в сила на ЗИДЗРАСРБ на 4 май 2018 г. (наричани от някои „игнатовски“) и тези, които ще се хабилитират по сега действащия закон. Една от съществените разлики между тях е правото им да бъдат включвани в състава на научно жури, т.е. членове на научно жури, може да бъдат само онези, които отговарят на националните наукометрични показатели.

Ще има ли в такъв случай и някакво друго разграничение между тях във ВУЗ и научните организации? Редно е да има, защото, това че не можеш да си член на научно жури не променя професионалният ти статус - възнаграждение, право да заемаш ръководни постове и други. В крайна сметка, какво иначе би стимулирало един вече хабилитиран професор, който не отговаря на новите критерии и показатели. В тази връзка смятам, че в ЗВО трябва да се направят промени, съгласно които заемането на ръководните длъжности „ректор“, „декан“ и „ръководител катедра“, трябва да имат право само лица, които отговарят на националните наукометрични показатели.

Автор: Костадин Илиев (19.06.2018 13:13)

Отново за научната степен "доктор на науките"

Виждам, че всички колеги са на мнение, че научната степен "доктор на науките" е силно подценена и подкрепят предложението, тя да намери заслужено място и оценка в критериите. Ще отбележа само, че в първоначалният проект на ЗИД на ЗРАСРБ имаше доста по-справедливи и адекватни решения за д.н., но те отпаднаха на последното заседание на Комисията по образование, проведено на 7 март 2018 г. По чие давление, не ми е известно. Определено, разни лобистки интереси и групи оказват силно влияние при създаването на нормативните актове. Сега, когато закона вече е приет, единственият начин да се коригират някои явни пропуски и недоразумения в него, е чрез наукометричните критерии и показатели. Надявам се, все пак да се намерят разумни и неподатливи на външен натиск лица, които да

направят това.

Автор: Л. Иванов (18.06.2018 18:56)

Някои предложения относно правилника

Здравейте,

Имам следните предложения:

- изискуемият брой цитати за доцент и за професор е прекалено висок, особено за преподавателите и учените в немалобройните сфери на науката, в които работят само по няколко души в страната. Другият вариант е броят цитирания да бъде прибавен към група D, вместо да е самостоятелен критерий;

- при цитатите сред възможните цитиращи трудове не са посочени дисертациите. Явно се касае до технически пропуск, но намирам за необходимо той да бъде отстранен, в противен случай ще се окаже, че се зачитат цитати в редактиран/рецензиран сборник със студентски разработки (без да подценявам същите), но не и цитати в дисертация за доктор или за д.н.;

- кредитите, получавани за студия, са прекалено малко. При настоящия вариант на проекта излиза, че две статии по 5 страници носят повече кредити от студия 80 страници.

Поздрави и спорна работа!

Л. Иванов

Автор: Александър Живков (14.06.2018 10:27)

Правилник за приложение на ЗРАСРБ, Природни науки: Дисертация или монография

Дефиницията „Монографията е научен труд, който не повтаря или обобщава съществуващото знание“ (Допълнителни разпоредби към ЗРАСРБ) вероятно е подходяща за хуманитарните и социалните науки, но е неприложима в природните, където предназначението ѝ е да обобщи резултатите от множество изследвания на други автори, добавяйки и своя скромнен принос в световното море от знания. И тъй като изискването да „не повтаря или обобщава“ ще бъде игнорирано по необходимост, то вместо да се пише дълго и трудно, и скъпо и бавно да се защитава дисертация за „доктор на науките“ (отразяваща по дефиниция собствените резултати и приноси в науката), много по-лесно, по-бързо и по-евтино е да се напише

монография на български. При това няма да бъдат изхарчени 10 статии за хабилитационен труд (група С), точките за които ще могат да се използват за статии и цитати (групи D и E). Нещо повече, издаването на монография (на български или английски, на хартия в малък тираж или само на CD) в българско издателство ще се окаже вратичката в закона, чрез която ще се става професор по най-лесния начин в природните, техническите, аграрните и медицинските науки (области 4, 5, 6 и 7). Монография в природните науки има смисъл само ако се издаде на английски (в най-лошия случай на немски, френски или руски) от световно-известно издателство за научна литература, иначе тя ще си остане „световно-неизвестна“. Затова път ще започне „писане“ на монографии, които ще са просто компилация на няколко обзора от международни списания. Така вместо исканите за хабилитационен труд 10 научни статии/студии с оригинални резултати, чието изработване изисква много усилия и които единствено имат смисъл за науката (ако са публикувани в списания с висок импакт-фактор), ще се става доцент и професор с никому ненужни монографии (или глави от книги) от по стотина страници, публикувани в някое българско издателство с ISBN, научен редактор или рецензенти винаги ще се намерят. Същият номер ще се прилага и за група D, затова показателите 4, 5 и 8 трябва да се преместят в група F. В група D реферирани публикации (статии и студии) трябва да се разбият по ранг на списанието Q1 - Q4, а точките на нереперирани да се намалят поне трикратно. В група E цитатите трябва да се делят на броя съавтори.

Автор: Александър Живков (14.06.2018 10:26)

Правилник за приложение на ЗРАСРБ, Природни науки: Дисертация за „доктор на науките“

Защитата на дисертация за „доктор на науките“ се обезсмисля, защото не отменя изискването за хабилитационен труд (монография или 10 статии) в научните области 4-7. Би трябвало тя да се счита за хабилитационен труд, като се включи в графа С. Може би това е техническа грешка (за голяма дисертация и хабилитационен труд точките са по 100). Графа С трябва да се запише примерно така: „Хабилитационен труд - дисертационен труд за „доктор на науките“, монография в чуждо научно издателство или 10 статии/студии в реферирани научни списания“. Разбира се, това не бива да се прави за хуманитарните и социални науки, където монографията на български език е основният научен труд.

Автор: Тодор Ганчев (13.06.2018 21:13)

Правилника за прилагане на ЗРАСРБ трябва да стимулира академичните кадри да се развиват

Приветствам инициативата на МОН да обнови ЗРАСРБ и да насочи развитието на научните кадри в посока повишаване на компетентността и качеството на научните публикации. Търсенето на решение на проблемите свързани с плагиатството и нагласените журита е закъсняло с десетилетия, но по-добре късно отколкото никога... така че похвала за направеното до момента. Предстои обаче да се въведе Правилника за приложение на ЗРАСРБ, който както изглежда не е на висотата на

обнародвания вече закон.

В предложеният за обсъждане Правилник за прилагане на ЗРАСРБ се задават критерии за развитие на академичните кадри (и минималните изисквания) които би следвало да стимулират развитието на науката в България. Това би трябвало да подпомогне Българските университети и научни институти постепенно да догонват средноевропейското ниво и дай-боже в дългосрочен план да се доближим до водещите в Европа и света.

По мое мнение, минималните изисквания и критериите залегнали в предложения Правилник са значително занижени и не мотивират академичните кадри да се занимават задълбочено с научни изследвания. Чрез така предложените критерии се реализира "отваряне на вратите" към високите академични звания и титли, което би могло да облекчи количествените показатели (за брой доктори, доценти, професори) в България, но не се стимулират задълбочени научни изследвания и качествени публикации, които да повишат доверието на европейските университети търсещи партньорства с научни организации в България. Заложените стойности на отделните критерии (вкл. и начинът по който се формират точките) са предпоставка за "лесно прескачане на летвата" за всички нива на академично развитие, което обезсмисля труда на тези които залагат на публикуване в научни списания с висок импакт фактор и създават научен продукт със значимост в световен мащаб. Ако това не бъде коригирано, едва ли някой ще си направи труда да се напруга ненужно, че да прескочи с елегантност и достойнство "летвата" която понастоящем е заровена в земята.

Автор: И. Филипова (12.06.2018 17:14)

Предложения по проект за изменение на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ

Уважаеми експерти,

Предложенията ми се отнасят до област 3, но мисля че биха били уместни и за другите области.

1/ Група показатели D – да се обособят като научно-изследователски показатели и освен посочените от вас да се добавят и следните показатели:

- Статии и доклади в реферирани, но неиндексирани издания – например 20/п т. Има чудесни реферирани издания в България, които не се индексират все още. Същото важи и за публикации от реферирани конференции в чужбина.
- Да се добави участие и/или ръководство в научноизследователски и приложни проекти и за длъжностите главен асистент и доцент. Т.е. в група показатели D точките ще се събират от статии, доклади, студии, монографии и проекти. Предлагам към тази група да се отчитат и цитиранията и рецензиите, т.е. D и E се обединяват.

2/ Да отпадне изискването за цитати и то толкова много за длъжността доцент. И да се намалят броят на цитиранията за професор. Това се налага по 3 причини: първо, изпълнението на този показател не зависи от усилията на кандидата за академична длъжност. Трудно е да се получат цитати за учени, работещи в много тесни направления. Второ, в България няма видимост на научните издания и няма възможност да се следи броят цитирания. Трето, Google Scholar не отчита публикациите на кирилица и отразява името на латиница и името на кирилица на един и същ автор като различни лица.

3/ Показателят рецензии да отпадне за длъжността доцент или да се намали броят точки. Главните асистенти, които кандидатстват за длъжността, рядко получават шанс да пишат рецензии.

4/ Група Е да стане показатели, свързани с учебно-преподавателската дейност и в нея се включват:

- Брой учебници и учебни помагала
- Брой, ръководени бакалаври и магистри /за длъжностите гл.ас. и доц./ и брой, ръководени и защитили докторанти/за професор/
- Разработени нови лекционни курсове

Накрая, искам да ви поздравя за възприемането на идеята за Национална референтна листа на списанията както е в Западна Европа /например Франция/. В последните години в научните среди по света се говори за Open Access и се отрича прекаленото значение, което се придава на Scopus и Thompson Reuters, тъй като срещу 1000 евро участие в конференция много учени биха могли да се "озоват" там.

Надявам се, че предложенията ми ще бъдат обмислени и приети. Поздрави!

Автор: Александър Живков (11.06.2018 17:44)

6. Правилник за приложение на ЗРАС: Европейска грижа за българската наука

Предлаганите сега критерии са силно опростени по препоръка на Комисаря за наука на ЕК, както чух по БНР. Това приравняване на точките за различни по качество списания ще сведе до минимум иначе добре замислените изменения в ЗРАС. Ако човек е малко параноичен, би се усъмнил дали Комисарят е препоръчал това опростяване на точковата система от загриженост за българските учени, които са толкова слаби изследователи, че дори не могат да намерят рейтинга на реферираните списания или пък специалистите от Националния център за информация не могат да въведат автоматичен анализ на ранга на статиите на всеки хабилиран, или пък гледа в перспектива за разпределението на повечето европейски пари за наука, които ще се дават в новия програмен период след 2020 г. Защото парите ще печелят най-силните проекти, и както и досега, те трябва да отиват в Западна Европа. А с новите Центрове за високи постижения и компетентност българските учени поне отчасти биха наваксали многогодишното изоставане в инструменталното оборудване и биха придобили условия за реална конкуренция със западните си колеги. Но апаратура без пари за химикали и заплати

нищо не струва и така ще продължи изтичането на мозъци (нашите студенти са твърдо убедени, че в България не може да се прави наука). И не е ли това до още една проява на двойните стандарти в ЕС, както сега това се прави с българските шофьори. Е, в науката всичко е далеч по-интелектуално! Но защо трябва мнението на един чиновник от Брюксел да се приема като закон, нима българските специалисти по наукометрия не са достатъчно компетентни?! Та нали се иска от България да финансира науката основно със собствени средства! Но това са само необосновани подозрения.

Автор: Александър Живков (11.06.2018 17:43)

5. Правилник за приложение на ЗРАС: доктор на науките, професор и доцент

Съгласен съм с мнението, че степента „**доктор на науките**” е силно подценена, навремето това беше задължително изискване и отмяната му е една от причините за появата на голям брой фалшиви професори. Както и с това, че за **професор** трябва да има изискване да е бил самостоятелен ръководител на поне един защитил се **докторант**, това е особено важно в настоящата кадрова криза, която със сигурност ще се задълбочава. Или ако се позволява, то липсата на докторант да се компенсира с утрояване на точките в раздел D. За **доцент** кандидатът да е написал поне една самостоятелна студия или три статии с IF, иначе как ще ръководи други, ако до тогава е бил само изпълнител?! А също да се иска от бъдещия доцент да е ръководил самостоятелно поне един **дипломант**, а ако не е, да се удвояват точките в раздела D.

Автор: Александър Живков (11.06.2018 17:42)

4. Правилник за приложение на ЗРАС. Природни науки: уравниловка в национален мащаб

Опростяването на критериите за оценка в много отношения е разумно, например, правилно е, че не се дават точки за доклади на конференции. Но е **недопустимо да се приравняват статии в мизерен IF с такива във водещите международни списания!** Независимо от това, защо експертите на МОН са се отказали от така добре замислената разгъната точкова система, заличаването на разликите в качеството на публикациите няма да спре понижаване на нивото на научните изследвания, каквито са добрите намерения на измененията в ЗРАС, а ще води до изравняване на ниско ниво, „**уравниловка**” в национален мащаб. Особено, ако бюджетните пари за наука се разпределят според новите оценки на научните институции, както би трябвало да бъде. Така слабите звена с голям брой публикации без или с нисък IF ще бъдат оценени по-високо и ще изглеждат по-конкурентноспособни от силните, но с малко на брой високоимпактни статии. А разликата да се публикува в български списания с IF и в елитните международни списания е огромна, защо тогава се дават еднакъв брой точки?!!

Автор: Александър Живков (11.06.2018 17:41)

3. Правилник за приложение на ЗРАС. Природни науки: Недопустимо пренебрегване на качеството

Принципен недостатък на критериите D6 и D7 е, че се пренебрегва **качество на списанията** (оценено по рейтинг или импакт-фактор), освен твърде грубото разделяне на реферирани и нереферирани, при това със скандално ниското съотношение 60:30 точки! Така тази точкова система ще сведе на нула добрите намерения на измененията в ЗРАС. Нещо повече, в съчетание с общодостъпната национална база данни (отлично и много важно нововъведение!) това ще поощрява нискокачествените научни изследвания в национален мащаб и ще води до понататъшното западане на българската наука. То и досега отчитането по брой статии вършеше такава работа, но действаше локално, и това доведе до големи разлики в нивото на изследванията дори между сродни институти на БАН. Там, където държат на статии с висок IF, се правят малко на брой висококачествени изследвания, а другаде се продуцират голям брой нискокачествени. Най-обективният показател е **рейтингът Q1 - Q4 на реферираните списания по области**, той позволява да се сравняват различните природни науки, защото **IF** е твърде различен, той намалява в посоката: биология, химия, физика, математика. Такава система за оценка беше разработена от МОН и пилотно изпитана към избрани научни звена в края на миналата година, едно от които бе Институтът по физикохимия на БАН, който пък изработи новата си Атестационна карта за 2017-19 г. съгласно този проект. Там публикациите се разделят на монографии в чужбина (600 точки) и в България (300 т), студии: Q1 (220 т.), Q2 (150 т.), Q3 (90 т.), Q4 (44 т.), без IF (26 т.) и статии: Q1 (150 т.), Q2 (100 т.), Q3 (60 т.), Q4 (30 т.), без IF (18 т.). Такава точкова система действително би стимулирала повишаване нивото на науката и би трябвало да се въведе и в Таблицата за Приложение на ЗРАС, Област 4, Природни науки.

Автор: Александър Живков (11.06.2018 17:40)

2. Правилник за приложение на ЗРАС. Природни науки: удар срещу многоавторството

Таблицата за точкова оценка има много достойнства, главното от които е замяната на досегашната система за оценка по **брой статии** с новата по **точки, разделени на броя съавтори**. Това е принципно важно, то ще ликвидира уродливото явление увеличаване броя статии на всеки учен чрез системата „аз пиша теб, ти пишеш мен“ (чувам, че някъде са стигнали до 10-15 съавтори, което не е трудно, ако се пише цялата катедра във всяка статия) и най-много ще допринесе за обективното оценяване. Но този принцип не е въведен за всички показатели, където резултатът е колективно дело. Защо **цитатите** остават общи, та нали те са получени за статия, написана от **n** на брой **съавтори** (?!). Това пак ще стимулира **многоавторството** с цел получаване на повече цитати. Подразбира се, че цитатите се отнасят само за статиите с които се кандидатства, така и трябва да бъде, но изрично да се укаже.

Автор: Александър Живков (11.06.2018 17:39)

1. Правилник за приложение на ЗРАС: голяма крачка напред

Измененията в ЗРАС въвеждат редица условия за „обективно и безпристрастно оценяване“ и целят да ограничат броя на фалшивите доценти и професори. Важните стъпки напред са: въвеждането на минимални национални изисквания, точкова система за оценяване, групирането по области от показатели, ясното разграничаване на изискванията за всяко стъпало от кариерното развитие (забраната да се използват натрупаните до тогава активи, ако вече са били използвани за предишно стъпало), въвеждането на общодостъпна национална електронна база данни, мерките срещу плагиатство, и не на последно място възможността на Министъра да се намества, което ще намали възможностите за самоуправство на местните началници. Ще коментирам само раздела за **природни науки**.

Автор: Петър Петров (06.06.2018 23:18)

Цитиранията в световните бази - основен наукометричен измерител, област 5

Здравейте,

Бих искал да подчертая, че в сериозните академични общества основен наукометричен измерител са **цитиранията в световните доказани бази**. Въведен е и неслучайно т.н. индекс на Хирш, като основен показател за тежестта на научната продукция. В сегашната редакция на изменението на Правилника за прилагане ЗРАСРБ тези цитирания са сериозно подценени.

Необходимо е в '**групата показатели Е**' точките, които се присъждат, да са съществено по-малко (**примерно 4,2,1**), ако се запазят минималните изисквания.

Относно **професурата**:

1. тя е доказателство за наличие на школа, **научна група**, следователно е задължително професорът да има поне **2ма защитили докторанти!**
2. не трябва да се отчитат **цитиранията от собствените докторанти**.
3. да се завиши броя необходими цитирания, тъй като професурата е признание за приемане на научната продукция в **широка международна аудитория** (извън съответния университет) - а това се доказва с цитирания в световните бази.

Автор: Ina Ivanova (03.06.2018 15:44)

Няколко бележки и препоръки

Най-важната според мен бележка:

На редица места в текста на приложенията и забележките към правилника се използват формулировките **„хабилитационен труд“**, **„процедура за хабилитация“**, **„хабилитационна разширена справка“**.

Такива думи като „хабилитация“ и „хабилитационен“ в ЗРАСРБ напълно липсват!!! Получава се несъответствие в използваната в двата документа лексика и терминология. И не че не знаем какво е хабилитация, но това тук е юридически

текст, а лексиката в нормативните документи, особено в свързаните такива (Закон-Правилник), трябва да бъде изрядна.

Предлагам в правилника да се следват единствено възприетите в ЗРАСРБ понятия и думи.

Ако все пак коментираните категории останат, то трябва **ясно да се дефинират**, както е редно в нормативните документи, но в качения текст не забелязвам такава дефиниция.

Особено важно в случая е **да се даде недвусмислена и критериално издържана дефиниция на „основен хабилитационен труд“**. Как точно Правилникът определя да се диференцират основният и неосновният труд?

Във всеки случай, необходими са писани нормативни ориентири по тези въпроси като превенция на евентуални субективни интерпретации по бъдещи казуси.

Друга съществена корекция, която предлагам:

- В ЗРАСРБ, чл. 2б, ал. 2 се казва:„обективно измерими показатели, съотносими към съответната научна област и/или професионално направление“.

- В приложенията по области е написано:

„Хабилитационен труд – публикувана монография **в съответната научна област**“

Следва навсякъде да се добави **„и/или професионално направление“**. В противен случай се отваря огромен научен обхват на допустимите монографии.

В бележките към Правилника (точка 3) пише: „По отношение на монографиите с повече от един автор ..[...].. за да се зачита трудът за монографичен, авторът следва да има самостоятелно брой страници, отговарящи на дефиницията за монография. При авторство на по-малък брой страници участието на съответния автор се счита за студия/статия.“

Предложение: Тук по-логично ми се струва да се счита за „глава от книга“, а не за студия/статия – обикновено в колективните монографии авторите участват с отделни глави (една или няколко), така е обособено самостоятелното участие на отделния автор. Т.е., подобно участие фактически е глава от книга, защо да го считаме за нещо друго?

Към т. 7 от забележките след приложенията в Правилника:

Необходимо е някъде специално да се посочи, че става дума за броене и точкуване на **цитиранията само на тези публикации, с които кандидатът участва в конкурса** и които не са използвани в предишните процедури.

На практика се подразбира, че е така, но все пак тук става дума за нормативен текст и тази подробност следва да бъде упомената - ако авторите на проекта са имали предвид наистина само тези цитирания, а не всички за цялата научна кариера на лицето.

Наред с горното не е без значение и какви са цитиранията на кандидата **изобщо за цялата му научна кариера**. Това заслужава да бъде отделен показател в някои категории процедури! Т.е., нарастващата с годините цитируемост и на по-ранни публикации на даден учен **да може да свидетелства във всеки един момент** от кариерното му развитие за популярността и научното признание на постиженията му като цяло.

Автор: Костадин Илиев (01.06.2018 11:20)

Противоречиви и необмислени разпоредби в проекта за Правилник Бих искал да споделя мнение и оценки, относно някои противоречиви и недостатъчно добре обмислени наукометрични показатели и разпоредби в проекта за Правилник. На първо място става въпрос за научната степен „доктор на науките“. Считам, че тя е силно подценена. В приложената таблица – група показатели „В“ (хуманитарни и социални науки) е предвидено притежаването на научната степен д.н. да носи 100 точки. Не е ясно обаче, къде е тяхното приложение при заемането на академичните длъжности „доцент“ и „професор“. Същевременно, в критериите от група „F“ тя носи 40 точки, толкова, колкото и научното ръководство на един докторант. Това е явно недоразумение. Няма никаква логика, някой, който дори не пише дисертацията, а само наставлява докторанта, да получи толкова точки, колкото този, който е голям доктор. Да не забравяме, че в редица случаи д.н. притежава правата на професор (вж. чл. 27.а и 29.б). В някои случаи д.н. е дори по-авторитетно от професор. Според информация на НСИ през 2017 г. у нас има над 3300 професори. Смятам, че д.н. са не повече от 1000. Определено това е явно недоглеждане и е необходимо да се коригира тежестта на научната степен д.н. при отчитането на отделните показатели. В тази връзка, ще си позволя да коментирам и изискването за защитили докторанти. Наистина, това е важна част от работата на всеки учен, но смятам, че идеята това да стане задължителен критерий е силно надценяване на този показател. Фактът, че самият закон допуска т. нар. „свободна докторантура“, за която не се изисква задължително научен ръководител и, че по такъв начин са написани доста качествени дисертации, показва, че ролята на научния ръководител не е от толкова голямо значение, т.е. дисертация се пише и без научен ръководител. Да не говорим за честото използване на безплатния труд на докторантите (ангария) да събират материали за изследванията на техния научен ръководител и други подобни дейности в негова полза. Не е за подценяване и обстоятелството, че напоследък желаещите да запишат докторантура сериозно намаляват, явление което се наблюдава в почти всички ВУЗ. Всичко това трябва да се вземе предвид и научното ръководство на докторанти да не бъде надценявано.

Третият проблем, но който искам да се спра е наличието както в Закона, така и в Правилника за неговото приложение на привилегировани специалности – имам предвид специалностите от регулираните професии. За тях се изисква кандидатът да има докторска степен по същата специалност. Например, значи ли това, че ако си доктор по конституционно право, нямам как да станеш асистент, доцент или професор по гражданско, административно или друго право. А как ще се процедира при интердисциплинарните конкурси? Например, кандидат с докторска степен по финанси, кандидатства за заемане на академична длъжност по финансово право. Считам, че това е в разрез със съвременните тенденции в развитието на науката, които са насочени предимно към интердисциплинарните изследвания. Добре е в

Правилника за се включи разпоредба, допускаща кандидатите да притежават докторска степен и от другата специалност, при интердисциплинарните конкурси в специалностите от регулираните професии.

Автор: Николай Георгиев (27.05.2018 09:15)

Професор без докторанти??? Компроментирани членове на Журита????

Заслужава адмирация стремежът за внасяне на ред в "разградения двор" на науката. Същевременно някои критерии така са съвместени, че добрата идея, а дори и здравия смисъл се губи.

Имам две конкретни предложения:

1. Да се въведе императивното изискване кандидатът за "професор" да е бил ръководител на поне двама успешно защитили докторанти (от които самостоятелен ръководител на поне един). Не мога да възприема за нормален факта, че се появява доста професори, които не са ръководили докторанти.
2. Да се въведе 2 или 3 годишна забрана за участие в научно жури на лица, които като такива са подкрепили кандидат за който по ЗРАСРБ е доказано, че е плагиатствал. Примера с ректора на ТУ-Варна е показателен, но никой не повдига въпроса за отговорността на членовете на научното жури, които дори при ясни аргументи продължиха да подкрепят кандидата (защо ли?). Безнаказаността на членовете на журита трябва да се прекрати!!!

Автор: Ина Станоева (22.05.2018 19:41)

Възражения към Правилник по ЗРАСРБ, област 3

Здравейте! Бих искала да взема отношение по няколко показателя:

Първо, защо участието в проекти не е включено в точките за длъжността доцент за област 3. Голяма част от учените в България работим по проекти, напоследък дори повече от колкото по статии, просто университетите го изискват от нас. Същото се отнася и за учебните пособия и учебници.

Второ, по отношения на цитиранията, в България няма единна система за отчитане на цитиранията. Как ще докажа, че друг български учен ме е цитирал? и как ще разбера, ако не ми каже? Освен това, в някои области пишат една шепа хора и трябва да се цитираме взаимно. Би било добре тези показатели да се преосмислят.

Автор: Надежда Стоянова (22.05.2018 14:13)

Възражения към Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, хуманитарни науки

Здравейте,

Бих искала да направя бележка по повод отсъствието два особено значими фактора, които би следвало да се вземат предвид при оценката на дейността на учените:

1. Научната редакция и съставителството. Не може да искаме всички издания (колективни сборници, монографии, периодични издания) да минават през научна редакция, а да не оценяваме този толкова сериозен труд, който изисква влагането на време и научен потенциал.

2. Специализираните преводи. Изисква се висока степен на подготвеност при превод на определени текстове - например на специализирана литература, която предполага не само познаването на терминологията, но и на научната литература по въпроса. А също така е важно да имаме предвид и приноса на преводачите от древни езици.

Бих искала още да кажа, че оформянето на цитиранията и рецензиите като отделна група показатели може да има много неблагоприятен ефект върху научната дейност на различните колегии - в друг коментар вече беше казано, че ще се стимулира цитирането между приятели, а не по обективни научни причини.

Автор: (21.05.2018 23:27)

Някои възражения към Правилника за прилагане на ЗРАСРБ

Бих искал да направя някои забележки по отношение на предлаганите минимални национални изисквания, конкретно за техническите науки. Смятам, че при запазване на настоящото положение напълно ще се избяга от основната цел на ЗРАСРБ - повишаване на нивото на компетентност на академичната общност.

Неприятно впечатление прави факта, че за заемане на длъжност „главен асистент“ не се изисква абсолютно нищо. След като, според последните промени в ЗРАСРБ, отпадна дори писменият изпит за заемане на тази длъжност, е направо престъпно да не се изисква никаква научна активност (проявена след придобиване на докторска степен) от кандидатите. Поне една импактна статия трябва да се иска от тези кандидати или нещо подобно - все пак, трябва да покажат някаква пригодност извън менторството на своя ръководител на дисертацията.

Тъй като не искам излишно да се разпростирам, ще разгледам още само длъжността „доцент“. Извинявам се предварително, ако нещо не съм догледал или разбрал, но там забелязвам следните огромни пропуски:

1. Група от показатели С: изисква се хабилицационен труд - монография или 10 импактни публикации (би трябвало - с водещ принос на кандидата). Проблемът е с монографията - нейната дефиниция е дадена в ЗРАСРБ, където изискванията към монографията са направо смешни в сравнение с тези към импактните публикации. Много лесно абсолютно некачествена работа може да се пробута за монография - един по-разширен обзорен труд, на български - за вътрешна употреба, без специални изисквания към рецензентите и т. н. Повярвайте ми, в 99% хабилицацията ще се извършва с представена монография! Специално в техническите науки, а и

другаде, монографията трябва да отпадне и да се искат само импактни публикации (10 с основен принос може и да са много, нека се намалят, но трябва да са задължителни) – така ще се повиши качеството на доцентите.

2. Група показатели D: груба грешка е да се смесват импактни публикации с такива, пуснати в световно неизвестни местни списания и конференции, където в днешно време и празен лист ще публикуват, стига да си платиш. При това съотношението е 2:1 (60 т./30 т.), т. е. излиза, че една импактна публикация се равнява на два недодялани доклада – това е скандално negliжиране на труда на сериозните изследователи и дава възможност въобще да не се пишат импактни публикации – насърчава се неграмотността и посредствеността на бъдещите доценти. Не може да се претендира за сближаване с нивото на европейската наука, ако се прави опит да се запази старото статукво. Трябва да има някакво количество задължителни импактни публикации – ако то се гарантира в група показатели С, тук може да се направи подобно сливане. Но, излиза че с монография (със съмнително качество) и публикации в неизвестни списания (доклади на неизвестни конференции) може да се стане доцент – без въобще да те има някъде в световните наукометрични бази данни – това е недопустимо и обезсмисля променения ЗРАСРБ. Също така, никъде в това перо не се поощрява издаването на патенти, а би трябвало (това се прави за бъдещите професори в друга група показатели, но бъдещите доценти също би трябвало, ако разполагат с подобен актив, да го отчетат някъде).

3. Група показатели E: груба грешка е да се смесват импактни цитати с такива в нереферирани източници. Публична тайна е как се трупат цитати чрез родните конференции и списания: „Аз цитирам теб, ти цитираш мен.“. Освен това има и други номера: някой пише публикация, където цитира няколко свои предишни публикации, подарява я на друг, който я пуска от свое име – така се печелят няколко чисти цитата, другият също връща жеста. Подобни прийоми е много по-трудно да се приложат за импактни цитати. Трябва да се изисква известно количество импактни цитати, които да не се заменят по никакъв начин, иначе ще се запази деградацията на научната общност.

В заключение – в така предлаганите изисквания не виждам абсолютно нищо прогресивно. До голяма степен и сега изискванията на ВУЗ, БАН и др. покриват предлаганите критерии. Реално нищо не се променя, а това не е добре.

История

Начало на обществената консултация - 18.05.2018

Приключване на консултацията - 25.06.2018

Справка за получените предложения - 26.06.2018

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)